

Patronaat Haarlem

Onze geschiedenis.

Laatste update: december 2020

Inleiding

Met een sterke programmering en een eigen karakter behoort Poppodium Patronaat al jaren tot de top tien van de kernpodia van Nederland. Kwalitatieve popmuziek in al haar vormen en aanverwanten is altijd de kern geweest van waar het bij Patronaat om draait. Bij de samenstelling van het programma wordt altijd gezocht naar een gezonde mix van enerzijds publieksvriendelijke en anderzijds progressieve en vooruitstrevende popmuziek.

Vanaf het eerste begin in 1984 tot heden, heeft Patronaat op alle fronten alleen maar groei gekend. Destijds betrok de Stichting Popmuziek Zuid Kennemerland de gymzaal van de oude katholieke jongensschool aan de Zijlsingel 2. Deze bleek uitstekend geschikt om als concertzaal dienst te doen. In het eerste jaar werden er circa 60 concerten georganiseerd die in totaal zo'n 10.000 bezoekers trokken. De organisatie begon met ongeveer 20 vrijwilligers maar inmiddels is de personeelsbezetting uitgegroeid tot bijna 200 man waarvan 90 vrijwillige medewerkers en 110 professionals. Patronaat is daarmee van een kleine vrijwilligersorganisatie uitgegroeid tot een professioneel poppodium.

Tegenwoordig worden er in het prachtige pand (dat in 2005 feestelijk werd geopend) per jaar ongeveer 500 activiteiten georganiseerd die jaarlijks gemiddeld 130.000 bezoekers trekken. Patronaat geniet nationale allure met een sterke en veelzijdige programmering die praktisch alle facetten van de popmuziek raakt. Een blik in het verleden laat sterren van wereldformaat zien als Art Garfunkel, Patti Smith, Steve Aoki, Solomon Burke, Limp Bizkit, Peter Green, Eric Burdon & The Animals, Damien Rice, Herman Brood, Living Colour, Bo Diddley, Doe Maar, Method Man and Redman, Within Temptation, dEUS, Jeff Mills, Snoop Dogg, UB40, Jonathan Jeremiah, Einsturzende Neubauten, Dave Clarke, Kane, Michael Franti & Spearhead, Chef'Special, Eefje de Visser en nog veel meer!

Het begin

In de loop der eeuwen heeft er zo af en toe natuurlijk van alles gestaan op de locatie Zijlsingel 2. Ook toen deze nog niet zo heette. Maar de werkelijke omvang van al deze, al dan niet tijdelijke, bebouwingen onttrekt zich enigszins aan onze waarneming. Wel is zeker, dat er ooit een soort opvangcentrum voor Lijders aan Middeleeuwse Ziekten heeft gestaan (het gebied lag immers veilig buiten de eigenlijke stad). Hoe dan ook, aan het begin van de twintigste eeuw, zo rond 1911, besloot het Kerkbestuur van de H. Antonius van Padua (tot op de huidige dag kerkhoudend aan de Nieuwe Groenmarkt) een "schoolgebouw met patronaatzaal en gymnastieklokaal aan den Zijlsingel" te (laten) bouwen aan de westelijke oever van de Zijlsingel. Men verzocht daartoe de gerenommeerde architect P.J. Bekkers de bouwtekeningen te ontwerpen. Op 3 april 1913 was het zover: Burgemeester en Wethouders van Haarlem besloten "De gevraagde vergunning te verlenen" voor het ingebruikname van "kad. Sectie A No. 2896, 2895, 306ged. en 726ged." Het Patronaat kon zijn eerste leven, als jongensschool, beginnen. In de loop der jaren werd er nog een en ander verbouwd en bijgebouwd (onder andere, rond 1930, de panden aan de zuidzijde, waar later de Ateliers ' 63 kwamen te zitten). In de zeventiger jaren werd besloten de school elders voort te zetten, en dreigde het mooie pand aan de Zijlsingel hetzelfde lot te ondergaan als het fraaie Sierkan-gebouw aan zijn noordzijde. Kunstenaars en muzikliefhebbers voorkwamen dit, zodat er tot mei 2003 aan de Zijlsingel 2 volop culturele activiteiten konden plaatsvinden. Een goede zaak!

Stichting Patronaat

Stichting Popmuziek Kennemerland (SPK), op 12 december 1979 opgericht door Jan Reijnders, Sjef Hurdeman en Rob Haverkamp, presenteerde de eerste jaren op diverse locaties in de stad (o.a. in De Gooth, de Wintertuin van het Concertgebouw en in de Beijnenshal) haar concerten.

In maart 1982 organiseerde de SPK in samenwerking met kleding/platenwinkel Amigo's voor het eerst in de leegstaande gymzaal van het St. Antonius schoolgebouw een punkparty, met optredens van Tox Modell en The Minny Pops. Enkele maanden later

gevolgd door een Haarlemse groepenpresentatie (o.m. Tent, Sjako! en Two Supply). De KRO maakte daarvan liveopnames.

De gymzaal bleek uitstekend geschikt als concertruimte. Na een grondige verbouwing werd op 4 januari 1984 Haarlems eigentijds muziektheater geopend. De inrichting was mobiel en flexibel. Patronaat deelde namelijk het gebouw met meerdere gebruikers, onder andere een drumband die doordeweeks in de zaal oefende. Kassa en garderobe werden na de concertavonden de zaal ingereden, de PA en het licht werd weer afgebouwd en ging dan terug naar de verhuurders. Het uitbetalen van de artiesten gebeurde in de kelder tussen de biervaten. De recette en baropbrengsten gingen 's nachts mee naar huis.

Kantoor en concertruimte waren van elkaar gescheiden. Het secretariaat bevond zich in de Egelantiertuin. Vanuit hier regelde en boekte Rob Acda, en vanaf 1986 Sjef, al die bandjes. Het was de tijd dat er nog geen mobieltjes waren. Afspraken met leveranciers werden nauwgezet gemaakt, maar het gebeurde vaak dat ze tevergeefs een aantal uur in een ijskoud Patronaat voor niets zaten te wachten. In 1987 verhuisde het secretariaat naar de Zijlsingel en werd ook de 2e verbouwfase ingeluid. Patronaat groeide uit haar jasje. Het invalidentoilet werd opgeofferd voor de tweede bar, het balkon werd aan de achterkant uitgebreid, de entreehal werd onder handen genomen en de vernieuwde wc's konden wedijveren met die van de Stopera.

Bij de viering van het eerste lustrum kwam de aap uit de mouw. Brigitte Kaandorp sprak tijdens het feest de verdenking uit dat het bestuur zich bezig hield met de handel in cocaïne. Hoe was het anders te verklaren dat ondanks de beperkte financiële middelen het Patronaat inmiddels was toegetreden tot de top van het Nederlands popcircuit. 'Het treurige zaaltje aan de Zijlsingel' (aldus Boudewijn Büch, na het concert van Bo Diddley in 1984) werd en wordt alom geprezen door artiesten uit binnen en buitenland. Het is de intieme sfeer, de gastvrijheid, maar bovenal de akoestiek die zij als bijzonder ervaren. In juni 1992 bestond de stichting 12½ jaar en presenteerde het bestuur haar toekomstplannen. Op afzienbare tijd zou er op de huidige locatie een nieuw Patronaat moeten verschijnen. En die werd september 2005 feestelijk geopend. Tijdens de bouwtijd zat Patronaat 2 jaar in een tijdelijke locatie aan de Oostvest.

2020, en daarna

Net als alle andere culturele instellingen in Nederland werd ook Patronaat hard geraakt toen de corona-crisis in 2020 uitbrak, en het openbare leven nagenoeg plat legde. Een noodgedwongen reorganisatie volgde, zodat Patronaat het hoofd boven water kon houden. Ruim de helft van de vaste medewerkers werden met pijn in het hart ontslagen. Mede dankzij steun van de gemeente, steunfondsen, sponsors en vrijgevigte giften van bezoekers, wist Patronaat zich door de crisis heen te slaan.

Ten tijden van dit schrijven maakt Patronaat zich langzaam klaar voor 2021, het jaar waarin de culturele sector (naar verwachting) weer op gang zal komen. Met nieuwe moed en rotsvast optimisme om de jaren van groei te hervatten.

Nieuwbouw

Patronaat is één van de 10 grote poppodia van het clubcircuit in Nederland. In het nieuwe gebouw worden circa 500 producties per jaar georganiseerd, voor gemiddeld 130.000 bezoekers per jaar.

Ontwerp

Architect Paul Diederer van het bureau Diederer Dirrix Architecten uit Eindhoven heeft het gepresteerd een gebouw te ontwerpen waarin een grote zaal voor 950 staanplaatsen en een kleine zaal voor maximaal 350 personen boven elkaar gesitueerd zijn. Beide zalen hebben een balkon.

De derde zaal heeft ruimte voor 120 personen, waarbij de eerste verdieping tot 2020 als rookruimte was ingericht. Inmiddels doet de eerste verdieping dienst als multifunctionele 'ookruimte'. Elke zaal heeft een eigen ingang zodat ze onafhankelijk van elkaar te gebruiken zijn. Bovendien is er een inpandige laad- en losstraat midden in het pand (de 'Schlucht'), waardoor vrachtauto's en busjes een plaats krijgen binnen in het gebouw. 's Nachts rijden deze aan de Zijlsingel kant uit. Deze zgn. Schlucht wordt ook steeds vaker ingezet als extra ruimte bij de derde zaal of "overloop" van de andere zalen naar de derde zaal en vice versa.

Inspiratiebron van de architect

De ruimten zijn zodanig gevormd dat de beweging wordt gestimuleerd. Het bewegen en zien bewegen maakt het ervaren van de concerten tot een optimaal genot. Net als in de tekeningen van de kunstenaar Piranesi wordt je uitgenodigd te dwalen.

Prijzenkast

- Beste Programmeur 2004 IJzeren Podium Dier - Jeroen Blijleve
- Beste Directeur 2005 IJzeren Podium Dier - Peter Koppen
- Nachttempel Award 2007 - Patronaat
- Beste Podium 2009 IJzeren Podium Dier - Patronaat
- Beste Programmeur 2012 IJzeren Podium Dier - Ide Koffeman
- Beste Podium 2014 IJzeren Podium Dier - Patronaat